

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง กิจกรรมการเสริมสร้างพลังอำนาจในตนเองต่อพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากสารเคมีของพนักงานศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ ผู้วิจัยมีการวางแผนการดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำราวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นตำรา เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดแนวทางในการวิจัย และเลือกใช้เครื่องมือเพื่อทำการรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นได้นำแนวคิดที่ได้ไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในประเด็นที่จะทำการศึกษาเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

2. การเลือกพื้นที่ในการศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ทำการศึกษา คือ ศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เหตุผลในการคัดเลือกทำการวิจัยครั้งนี้ คือ เป็นศูนย์วิจัยที่ดำเนินการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาการผลิตพืชไร่ ซึ่งมีคนงานที่มีความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายจากการใช้สารเคมี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานสายปฏิบัติการที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสารเคมีในศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ จำนวน 29 คน การคัดเลือก ประชากรใช้แบบเจาะจง

3. ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการศึกษากระบวนการและผลของการจัดกิจกรรม โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจในตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การค้นพบสภาพการณ์จริง 2) การสะท้อนคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ 3) การตัดสินใจและลงมือปฏิบัติ และ 4) การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีคุณค่า ในการใช้สารเคมี ซึ่งคงไว้ซึ่งการปฏิบัตินี้ให้ชัดเจน ผลของการจัดกิจกรรมโดยวัดจากการรับรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตน ทั้ง 3 ตัวแปรนี้มี 3 ขั้นตอน คือ ก่อนใช้ ขณะใช้ และหลังการใช้สารเคมี

4. รูปแบบงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

5.1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ กิจกรรมการเสริมสร้างพลังอำนาจในการป้องกันอันตรายจากสารเคมีของพนักงานศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ โดยกิจกรรมที่เสริมสร้างขึ้นมาโดยใช้ กิจกรรมในการเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็นกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งเป็น มี 4 ขั้นตอนคือ 1) การค้นพบสภาพการณ์จริง 2) การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) การตัดสินใจและลงมือปฏิบัติ และ 4) การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีคุณค่า

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป คือ เพศ อายุ อายุการทำงาน การศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ การใช้เครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ ปัญหาและการดูแลสุขภาพ

ตอนที่ 2 แบบวัดการรับรู้ ในการป้องกันตนเอง ซึ่งเป็นแบบวัดความรู้สึกเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสารเคมี จำนวน 10 ข้อ มีความหมายทั้งทางบวกและทางลบ โดยมีความหมายในทางบวกจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,3,5,6,7,8,9 และ 10 และมีความหมายในทางลบจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 และ 4

ตอนที่ 3 แบบวัดทัศนคติ ในการป้องกันตนเอง ซึ่งเป็นแบบวัดความเชื่อ/ความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสารเคมี จำนวน 10 ข้อ มีความหมายทั้งทางบวกและทางลบ โดยมีความหมายในทางบวกจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2,3,4,5,8 และ 10 และมีความหมายในทางลบ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,6,7 และ 9

ตอนที่ 4 แบบวัดการปฏิบัติในการสร้างพลังอำนาจในการป้องกันตนเอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของกิบสัน (Gibson, 1993) โดยแบ่งการรับรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ เป็น 3 ขั้นตอนคือ ก่อนการใช้ ขณะใช้ และหลังการใช้สารเคมี โดยมีคำตอบให้เลือกเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

การรับรู้ และทัศนคติ	คำถามเชิงบวก		คำถามเชิงลบ	
	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน
เห็นด้วย	3		1	
ไม่แน่ใจ	2		2	
ไม่เห็นด้วย	1		3	
การปฏิบัติให้คะแนน 4 ระดับ ดังนี้				
ปฏิบัติทุกครั้ง	หมายถึง	มีพฤติกรรมการปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ หรือทุกครั้ง ให้ 3 คะแนน		
ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง	หมายถึง	มีพฤติกรรมการปฏิบัติเกือบทุกครั้งหรือ เป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน		
ปฏิบัติน้อยครั้ง	หมายถึง	มีพฤติกรรมการปฏิบัติเป็นส่วนน้อย หรือเป็นบางครั้ง ให้ 1 คะแนน		
ไม่เคยปฏิบัติเลย	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติเลย ให้ 0 คะแนน		

3.3 ขั้นตอนการวิจัย ศึกษาความรู้จากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยต่าง ๆ เทคนิค การสร้างกิจกรรม เพื่อให้ได้เนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับขั้นตอนในการเสริมสร้าง พลังอำนาจในการป้องกันอันตรายจากสารเคมี

3.3.1 กำหนดรูปแบบและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้

3.3.2 นำรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจในการป้องกันอันตรายจากสารเคมี ที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไข เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

3.3.3 แก้ปรับปรุงตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและ ผู้เชี่ยวชาญ

3.3.4 นำไปทดลองกับประชากร โดยมีลักษณะที่มีความสอดคล้องกับกลุ่ม ตัวอย่างที่ศึกษา

3.3.5 ภายหลังจากทดลอง นำรูปแบบกิจกรรมแก้ไขปรับปรุง เพื่อนำไปใช้ กับกลุ่มประชากรที่จะศึกษาต่อไป

6. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางจากการตรวจเอกสาร และได้นำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาเสนอแนะให้ถูกต้องมากที่สุด

ส่วนด้านการทดสอบเพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยกำหนดให้มีการนำแบบสอบถาม ไปสัมภาษณ์พนักงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากร จำนวน 10 ราย นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่า Coefficient of Alpha แล้วนำข้อมูลที่ได้กลับมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยใช้สูตรตามแบบของ Cronbach (1970) ใน บุญชม ศรีสะอาด (2535) ซึ่งผลการทดสอบแบบสอบถามได้ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

7. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

7.1 ผู้วิจัยนำหนังสือ เพื่อขอความร่วมมือจากหัวหน้าศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้ในการศึกษา

7.2 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยนัดหมายสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้

7.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ วิเคราะห์ สรุปผล แปลผล และรายงานผลการวิจัย

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามนำมาจัดหมวดหมู่ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ถอดรหัส และวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) สำหรับสถิติที่ใช้ คือ

1. วิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดพลังอำนาจในตนเองของพนักงานศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในแต่ละขั้นตอนของการเสริมสร้างพลังอำนาจในตนเอง

3. วิเคราะห์แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของแต่ละกิจกรรมในชั้นตอนต่าง ๆ นำมาจัดลำดับจากมากไปหาน้อย โดยแยกวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติในการสร้างพลังอำนาจในการป้องกันตนเองของพนักงานศูนย์วิจัยพีซีไร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved